

PRIČE IZ ŽIVOTA NOVIH AMERIČKIH MUSLIMANA (III)

Imtaz Ahmad

Dr. Nedžad

D Dr. Nedžad se rodio, odrastao i školovao u Indiji. U Windsor (Kanada) došao je kako bi nastavio školovanje na jednom od tamošnjih univerziteta. Ne usuđujem se navesti njegovo predislamsko ime zato što je predugo i vrlo teško ga je izgovoriti. Ali, iz njega se može zaključiti da potiče iz konzervativne hinduske porodice u kojoj se djeci daju takva, tipična hinduska imena. Imao je solidnu religioznu naobrazbu i prema njoj je, za vrijeme svoga boravka u Indiji, postupao shodno svojim mogućnostima.

Nedžad je u internatu Univerziteta u Windsoru imao priliku naići na zdravu interakciju ideja i kultura. On je, kao i velik broj drugih studenata, bio izrazito otvorenog duha. Činjenica da nije bilo zadovoljan svojim hinduskim vjerovanjem i prakticiranjem navela ga je na potragu za nečim što bi ga moglo zadovoljiti. Počeo je čitati Bibliju. Ona

je donekle ispunila njegovu želju i izgledala je logičnije od njegove vjere. Odlučio je prihvatiti kršćanstvo. Iduću godinu i po je predano prakticirao kršćansko učenje. Međutim, ubrzo se razočarao; ni u kršćanstvu nije našao apsolutno zadovoljstvo za kojim je tragao.

Ponovo se dao u potragu. Počeo je istraživati islam.

Ovo religiozno previranje ga je zateklo kad je bio negdje na pola puta da stekne doktorsku titulu iz fizike na fakultetu tehničkih nauka. Univerzitetski internat, kao što smo već spomenuli, nudio je jedinstvenu slobodu izražavanja i ponašanja. Česte su bile i rasprave između muslimanskih, kršćanskih i židovskih učenjaka. Mnogi od onih koji su tražili istinu imali su priliku na ovim sesijama, koje su vođene u izrazito zdravoj atmosferi, naučiti mnogo toga. Nedžad je konstantno sve više učio o islamu iz različitih izvora. Izgledalo mu je logičnije i prihvatljivije da postoji jedan Bog, a ne čitav niz različitih božanstava. U islamu je

Bilješka prevodioca

Knjiga *Priče iz života novih američkih muslimana* je pisana perom čovjeka koji je bio svjedok događaja i prijatelj ličnosti o kojima piše. On jednostavnim jezikom otvara vrata u nepoznat svijet kompleksnog američkog društva; svijet novih američkih muslimana. Svojom nepristranošću i objektivnošću on iznosi sve pozitivne i ohrabrujuće činjenice kad je ova rastuća populacija u pitanju. Ali, u isto vrijeme, on ne zanemaruje probleme sa kojima se susreću gotovo svi islamski konvertiti, čime nam kompletira sliku o stanju naše američke braće, koji su, i pored velike geografske udaljenosti i kulturne posebnosti, dio našeg ummeta.

nalazio sklad i koherentnost koju nije nalazio nigdje drugdje. To ga je nagnalo da prihvati islam kao svoju vjeru. Odlučio se promijeniti i ime u Nedžad. Molimo Uzvišenog Allaha da ga učvrsti na Pravome putu i da mu ojača njegovu vjeru.

Primjetno je da se veliki broj konvertita lahko odlučuju preći na islam. Međutim, nadogradnja islamskog znanja i prakticiranja često ide postepeno. Nedžad je ubrzo shvatio da bi mu u dosljednom prakticiranju islama pomogla supruga. Zato se želio što prije oženiti. Želja mu se ubrzo ispunila. Oženio se školovanom muslimankom iz ugledne porodice iz Windsora. Vjenčali su se u džamiji u Windsoru. Sa svojom odabranicom se veoma dobro slagao.

Nakon što je odbranio doktorsku disertaciju, počeo je tražiti posao. Imao je ponudu od firme Ford Company iz Detroita i prihvatio je. Njegova porodica se morala preseliti u Farmington Hills, u okolini Detroita. U tome mjestu je bila otvorena nova džamija, Islamski centar Tewhid, u kojoj sam nekoliko puta sreo dr. Nedžada.

Jednoga dana sam ga upitao kako mu ide učenje Kur'ana. Odgovorio mi je da još uvijek ne zna čitati arapski tekst. Bio sam šokiran time da tako inteligentna osoba još uvijek nije savladala arapsko pismo.

Razlog je bio više nego očigledan: velik broj muslimana ne nalazi vremena da drugima pomognu kad je u pitanju spoznavanje islama.

Na ovaj način, velik broj potencijalnih učenika ostaje neupućen u islam. Neophodno je individualno žrtvovanje svakog pojedinca i nije dovoljno samo simpatiziranje i navijanje sa strane. Upitao sam gospođu Nedžad o razlozima zbog kojih svoga muža nije podučila arapskom alfabetu, iako već nekoliko godina žive zajedno. Nije imala valjan odgovor kojim bi se opravdala, kao ni većina nas. Nije mi preostalo ništa drugo nego da mu predložim da zajedno učimo. Rekao sam mu: "Daj mi četiri sedmice i ja ti, uz Allahovu pomoć i dozvolu, garantiram da ćeš moći čitati Kur'an na arapskom". Dogovorili smo se da se sastajemo svaki dan nakon sabah-namaza u džamiji Tewhid i da učimo nekoliko sati. Na opće zadovoljstvo i iznenađenje, dr. Nedžad je za ove četiri sedmice počeo čitati

Kur'an na arapskom. To je izazvalo interesiranje i drugih, tako da je dosta braće počelo zasebno podučavati noviju braću. Stalno su pristizali novi učenici i ovo se pretvorilo u pravu malu jutarnju školu, nakon koje je dolazio lahak doručak u prostorijama Centra.

Dr. Nedžad je već mogao učiti nekoliko sura iz zadnjeg džuzu, tako da sam osjetio da mu je potreban bolji učitelj. Moju ulogu je preuzeo stariji brat Sirijac, šejh Al-Atasy. Nakon što je savladao tedžvid (pravilno izgovaranje) pred iskusnim učiteljem iz arapskog govornog područja, Nedžad je počeo uživati u učenju Kur'ana. Ustvari, obojici se ova aktivnost sviđala, tako da su se nastavili svakodnevno sastajati nakon sabah-namaza. Dr. Nedžad je rano ujutro napuštao svoju porodicu da bi došao na namaz. Nakon namaza je ostajao sat i po sa svojim voljenim učiteljem šejhom Al-Atasyem, zatim je, ne odlazeći kući, odlazio na posao. Nakon posla je sa porodicom dolazio na jaciju. Šejh Al-Atasy i brat Nedžad su bili odlučni da istraju u nastavi Kur'ana. Čak su i zimi bili redovni i gotovo da se nije dogodilo da propuste ijedan susret, bez obzira na vremenske uvjete. Šejh Al-Atasy je bio veoma ponosan na svoga učenika. Jednom prilikom mi je rekao: "Nežadov izgovor arapskih glasova je bolji od tvoga". Najzad, ne samo da je dobro izgovarao arapske glasove, već je mogao učiti Kur'an na bilo kom mjestu koje mu pokažeš. Uz to, trudio se da što više čita prijevod značenja Kur'ana na engleski jezik, tako da je njegovo učenje postajalo još dirljivije.

Nedžad se nije zaustavio na ovome. Posljednji put kad sam ga sreo, bio je naučio pola zadnjega džuzu Kur'ana.

Veoma je teško naći nekoga ko će dobrovoljno raditi neke poslove u mesdžidu. Većina je spremna samo kritizirati ili praviti veliku buku ako nešto malo urade. Nasuprot takvima, brat Nedžad je samoinicijativno i na dobrovoljnim osnovama pristao voditi džematske poslove u Centru. Obično je on bio taj koji je otvarao džamiju za sabah-namaz, mada je stanovao dalje od svih nas. On je redovno u zimskom periodu sklanjao snijeg sa puta koji vodi prema glavnim vratima i džamijiskim prostorijama. Zatim je posipao so po prilazima Centru kako se niko ne bi moglo okliznuti na ledu. Ovo je

bilo posebno bitno u državi u kojoj smo živjeli jer bi nas mogla tužiti svaka osoba koja bi se ozlijedila u krugu Centra ili na nekom od prilaza njemu. Zauzvrat, nijedno osiguravajuće društvo nam više ne bi izdalo osiguravajuću polis.

Brat Nedžad je pomagao i u vođenju islamske vikend-škole u prostorijama Centra. Prije dolaska ijednog učitelja ili učenika, svake nedjelje bi otključao Centar, očistio bi snijeg, posuo so. Skupljanje članarine od roditelja za ovu školu je bio posao koji niko nije htio prihvatiti. Dr. Nedžad je to radio na sebi svojstven način, nikoga ne uznemiravajući. Kupovao je sendviče i sam ih servirao djeci. Ukratko, on je radio sve što je mogao. Čak je čistio kuhinju i redovno otkravljavao frižider.

Uza sve poslove koje je obavljao unutar Centra, dr. Nedžad je održavao i zelene površine oko džamije. Kosio je travu i iz vlastitih sredstava izdvajao za gnojivo i pesticide, kao što je činio i za so koju je posipao zimi. Bio je mlad i jak, tako da mu ništa nije bilo mrsko. Posebno su nam bile drage njegove usluge za vrijeme ramazana kad se u centru organiziraju javni iftari. U tom periodu je pomagao u serviranju na stolove i redovno provjetrao prostorije.

Uvijek je radije sve neprimjetno radio sam nego što je drugima naređivao ili ih podsjećao da to urade. Nakon bajram-namaza, obično je, sa grupom volontera, dijelio slatkiše i osvježavajuća pića okupljenim klanjačima, a mnoge bi pozvao svojoj kući na ručak. Sjećam se da sam i ja, odmah nakon što bih završio sa bajramskom hutbom, odlazio kod njega na uvijek ukusnu hranu. Molim Uzvišenog Allaha da Nedžada i njegovu porodicu nagradi za trud koji ulažu.

Jednom prilikom sam upitao dr. Nedžada: "Sada poznaješ Kur'an i islam dosta dobro. Molim te, reci mi šta stvarno osjećas kad je islamu pitanju?" Reкао mi je: "Iskreno rečeno, u islamu sam našao zadovoljstvo koje nisam mogao naći ni u kršćanstvu, ni u hinduizmu. Moram ti reći da posebno zadivljujući uticaj na moje srce i razum ostavlja Časni Kur'an".

Brat Nedžad sada čak ponekad imami u našoj džamiji. Ovo je očigledan dokaz za to da u islamu nema hijerarhije; svako ko ima bolje znanje i bogobožnost može predvoditi

muslimane u njihovim obredima, bez obzira na rasu, naciju ili porijeklo. Uzvišeni Allah kaže: "Najbolji među vama je onaj ko je najbogobojazniji".

Džim

Ritam života na Zapadu je izrazito brz. Ali, i pored toga, dosta muslimana nalazi vremena da dobrovoljno pomognu obližnjim džamijama i islamskim školama. Tako su, naprimjer, džematlije iz džamije Tewhid, jednoga dana poslije sabah-namaza, odlučili posjetiti džemat džamije Farmington Hills kako bi im pomogli u sređivanju travnjaka oko njihove džamije. Dogovorili smo se da ćemo, ako Bog da, pokositi travu i isjeći staro drveće na manje komade i ostaviti ga pokraj puta kako bi ga pokupili komunalni radnici. Time bi džamija mnogo dobila na izgledu.

Nakon sabaha smo se, u dva automobila, uputili na radno mjesto. Džim je bio jedan od novih američkih muslimana i bio je novi džematlija u našoj džamiji. Pozvao sam ga da sjedne u moj automobil. U putu sam ga zamolio da mi ispriča nešto o svome prelasku na islam. On je to rado prihvatio i rekao mi:

"Dok sam bio mali, redovno sam išao sa svojim roditeljima u crkvu. Moji roditelji su mjesečno izdvajali desetinu svojih prihoda za tu crkvu kako bi mogli prisustvovati misi koja se u njoj služila. Međutim, mojim roditeljima se nije sviđao način na koji se služila misa. Zato su odlučili da se priključe drugoj crkvi, u kojoj su morali plaćati samo osam postotaka svojih primanja.

S obzirom da su sve crkve djelovale na tom principu, to je mojim roditeljima izgledalo prihvatljivo. Meni se nikad nije sviđala ideja kupovanja sjedišta putem obaveznog izdvajanja. To me navelo na to da upotpunosti prestanem odlaziti u crkvu. Po završetku srednje škole, upisao sam se na fakultet, gdje sam imao priliku upoznati dosta muslimana iz različitih država. Pitao sam ih: 'Morate li plaćati za klanjanje u džamiji?' Oni su mi sa čuđenjem odgovarali: 'Naravno da ne moramo. Svi smo mi jednaki i svi imamo podjednako pravo koristiti mjesto za molitvu'».

Potrebno je istaknuti ono što sam već u nekoliko navrata spomenuo – da univerzitetski internati daju posebnu slobodu izbora studentima. Neki to, naravno, zloupotrijebe i time unište svoju budućnost. Ali, ipak najveći broj konstruktivno razmjenjuje svjetonazore i mišljenja. Među studentima postoje ustaljeni nepisani maniri da jedni drugima ne odgovaraju površno kako onaj koji pita ne bi ostao neupućen.

U isto vrijeme, oni jedni drugima ne odgovaraju sa previše detalja, tako da kod onoga koji pita “ubiju” volju za time da išta više pita. Uz to, oni nikad ne nameću svoje mišljenje drugima, tako da ih kasnije ne bi izbjegavali.

Ova zdrava klima se već uveliko ustalila među studentima na Zapadu i ja vjerujem da bi mnoge naše da'ije mogle naučiti mnogo toga iz ovoga primjera.

Džimu je izgledalo logično da se mjesto za molitvu ne plaća i to je skrenulo njegovu pažnju na islam. Ispričao mi je i ostatak priče:

“Sa svojom djevojkom, koja je bila budist, živio sam u iznajmljenom stanu. Ona je po cijelome stanu bila postavila statue Bude, mada nije bila tako ažurna u prakticiranju njihovih obreda. Ni ja nisam nesto posebno prakticirao kršćanstvo, ali moja djevojka je još ranije mogla primijetiti da tragam za novim načinom života. Ali, i pored toga, mi smo prihvatili jedno drugo onakve kakvi smo. Došao je i Božić...”

Inače, u Americi je postao običaj da i pripadnici nekih drugih religija za Božić razmjenjuju poklone. Naprimjer, židovi među prvima razmijene poklone i okite svoje trgovine ukrašenim jelkama kako bi privukli kupce.

“Moja djevojka, iako je budist», nastavio je Džim, «otrčala je u grad kako bi mi kupila poklon. Tragajući za odgovarajućim poklonom, naletjela je na knjigu koja joj se u prvi mah učinila nekako filozofskom. Sama je sebi rekla: ‘Ovo bi se moglo svidjeti Džimu s obzirom da on ima sklonosti za čudnim i novim idejama.’ Allahova volja je bila da to bude prijevod značenja Kur’ana na engleski jezik. Nakon što mi je poklonila tu, za nju filozofsku, knjigu ja sam je počeo čitati svaki dan. Mnoga pitanja su mi prolazila kroz glavu. Moji školski prijatelji su mi svakodnevno odgovarali na sva ta pitanja.

Njihovi odgovori su izgledali razumni i logični, čime se povećavalo moje interesiranje za islam konstantno. Napokon sam bio u potpunosti zadovoljan islamskim načinom života. Obratio sam se članovima Muslimanske studentske asocijacije na svome univerzitetu. Oni su mi pojasnili način prelaska na islam, što sam ja, neka je hvala Allahu, rado prihvatio. Već sam bio naučio o bitnosti namaza u islamu, tako da sam redovno obavljao namaz. Neke namaze sam klanjao na univerzitetu, a druge kod kuće. Svojoj djevojci, sa kojom sam i dalje živio, naredio sam da skloni sve statue iz dnevnog boravka kako bih mogao obavljati namaz. Njoj se to nije svidjelo zato što nije šala miješanje u nečiji tuđi religiozni život. Ipak, pristala ih je ukloniti samo da bi mi udovoljila.

Kako je moje znanje o islamu raslo i moje se vjerovanje učvršćivalo, shvatio sam da se veza između nas dvoje ne može nastaviti na ovaj način. Ubrzo je to i njoj postalo jasno i mi smo u nekoliko navrata otvoreno razgovarali. Ona me pitala sta je to što treba uraditi kako bi sačuvala vezu, na sta sam ja bio izričit: ‘Trebaš prihvatiti islam i da se onda vjenčamo.’ Ona mi je odgovorila: ‘A sta je to islam?’ Ja sam joj ukratko uveo u islamsko učenje, ali čisto sumnjam da je ona mogla sve to svariti u tako kratkom vremenu. Ipak, primila je islam, možda samo da bi me zadovoljila, i uklonila sve Budine statue iz kuće.

Nakon što smo se vjenčali, često smo odlazili u lokalnu džamiju. Ubrzo sam primijetio da ona ne obavlja redovno pet dnevnih namaza. Skrenuo sam joj pažnju na to: ‘Kakav si ti musliman kad ni pet dnevnih namaza ne obavljaš?’ Odgovorila mi je: ‘Ja radim najbolje što mogu.’ Još jednom sam joj skrenuo pažnju na to, ali na jedan grub način, na šta se ona rasplakala.

Nakon takvoga mog istupa, ona je počela obilaziti muslimanke žene u susjedstvu, žaleći se na našu vezu i razlike koje postoje među nama. Lokalne muslimanske vođe su shvatili srž problema među nama, nakon čega su nam poslali jedan stari i obrazovani bračni par kako bi pokušali popraviti naše odnose. Oni su mi rekli da je moja žena tek prihvatila islam i da treba vremena da joj on uđe u srce te da ne

trebam biti previše grub prema njoj. Ovo je na neki način omekšalo moj stav prema njoj.

Prije prelaska na islam, provodio sam dosta vremena sa mladićima iz četvrti. Kad smo bili zajedno, obično smo svi govorili u isto vrijeme i niko nije obraćao pažnju na tuđa mišljenja ili osjećanja. Za nekoga ko bi nas posmatrao sa strane, to bi izgledalo kao prava ludnica.

Nakon što sam prešao na islam, ponovo sam pokušao prisustvovati nekim od tih skupova. Moji prijatelji su bili začuđeni mojoj šutnjom. Govorio sam samo kad su me drugi slušali. Svi su se pitali o tome sta je se dogodilo sa mnom pa sam se toliko promijenio. Osjetio sam da ne mogu podnijeti takav način druženja i takvu društvenu klimu. Želio sam pobjeći iz toga društva. Moji roditelji i ja imamo potpuno suprotan vjerski svjetonazor. Bilo mi je vrlo teško živjeti pod svim tim pritiscima. Sanjao sam o tome da odem negdje gdje ću moći u miru prakticirati islam i gdje bih mogao naučiti nešto više o njemu.

Nedugo zatim sam odlučio napustiti rodno mjesto, roditelje i prijatelje i doći ovdje, u Detroit. Moja supruga je ostala tamo da bi završila fakultet. Ja sam sada kod svoga univerzitetskog prijatelja, brata Ahmada, koji je predstavnik indonezijskih i malezijskih muslimana u Sjevernoj Americi. Ovdje sam došao bez ičega. Brat Ahmad mi je dao smještaj, odjeću i hranu. Zato me viđaš da stalno dolazim sa njim u džamiju. Posebno sam oduševljen smirajem koji sam našao u ovoj džamiji. Veoma sam sretan što sam ovdje».

Kasnije su braća iz džemata pomogli Džimu da se smjesti, tako da je ubrzo imao smještaj i osnovne kućne potrepštine. Nakon toga dao se u potragu za poslom. Ubrzo je i to našao, ali mi je rekao da je, nedugo za tim, morao napustiti posao, jer mu šef nije dozvoljavao da odlazi na džumu. To je zato što je on bio novi radnik. Inače, treba napomenuti da je većina šefova nemuslimana spremna izići ususret muslimanima kad je u pitanju njihovo napuštanje posla radi obavljanja džume, i to na način produžene pauze za ručak.

Za vrijeme boravka u našoj džamiji, Džim je naučio dosta Kur'ana napamet i njegov tedžvid je bio poprilično dobar. Mene je interesiralo kod

koga je tako dobro naučio učiti Kur'an i je li mu učitelj bio brat Ahmad. Na moje iznenađenje, odgovorio je da je sve to naučio sam, putem kompjutera i CD-a, koji je neprestano vrtio u Ahmedovoj kući.

Jednom prilikom me Džim pitao može li kupiti primjerak prijevoda Kur'ana na engleski iz džamije. Rekao mi je da bi ga volio poslati svojoj majci ne bi li i njoj Uzvišeni Allah ukazao na Pravi put. Rekao sam mu da su prijevodi značenja Kur'ana besplatni novim muslimanima. Također je izrazio želju da pošalje još koji primjerak svojim starim prijateljima u rodnom gradu. Odobrio sam mu da iz džamije uzme koliko god primjeraka prijevoda Kur'ana hoće i da ne treba nikoga pitati.

U međuvremenu je Džim stupio u kontakt sa pokretima Tablig i Dawa, koji su poznati po tome da srdačno primaju nove muslimane. Oni ne samo da im pružaju na Zapadu toliko traženu islamsku atmosferu, već ih i podučavaju nekim osnovnim islamskim učenjima koja većini njih nedostaju.

U Americi ova grupacija prednjači u tom aspektu ispred drugih islamskih organizacija. Džim im se pridružio i sada sa njima putuje diljem Amerike propagirajući islam te učeći i podučavajući druge.

Nakratko je znao navratiti i u Detroit. Ostajao je samo jednu noć i mi smo to vrijeme koristili da se ponovno sretnemo sa njim. On smatra da je na taj način on svoj život usmjerio ka islamu. Molimo Uvišenog Allaha da poveća njegovo znanje o islamu, da mu pomogne na Pravome putu i da primi njegov trud. Amin!

Dodatak

Ovo su samo neki od ajeta koji upućuju na začuđujući uticaj Kur'ana koji se iz stoljeća u stoljeće, a posebno u ovom periodu muslimanske pasivnosti, dokazuje kao nadnaravna uputa Sveznajućeg Stvoritelja do Sudnjega dana. Koliko se zalutalih vratilo na Put istine samo nakon jednog kontakta sa njima.

Prijevod značenja nekih Kur'anskih ajeta:

“Allah objavljuje najljepši govor, Knjigu sličnu po smislu, čije se pouke ponavljaju, zbog kojih podilazi jeza one koji se Gospodara svoga

boje, a kad spomene ime Allahovo, kože njihove i srca njihova se smiruju. Ona je Allahov Pravi put na koji On ukazuje onome kome On hoće; a onoga koga Allah ostavi u zabludi, niko na Pravi put neće moći uputiti” (Zumer, 23);

“Kad slušaju ono što se objavljuje Poslaniku, vidiš kako im liju suze iz očiju, jer znaju da je to Istina, pa govore: ‘Gospodaru naš, mi vjerujemo, pa upiši i nas među one koji su posvjedočili. Zašto da ne vjerujemo u Allaha i Istinu koja nam dolazi kad jedva čekamo da i naš Gospodar nas uvede s dobrim ljudima’. I Allah će im, zbog onoga što govore, kao nagradu dženetske bašče dati, kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno boraviti; a to će biti nagrada svima koji čine dobra djela” (Maida, 83-85).

Također, onima koji povjeruju od sljedbenika Knjige, Uzvišeni obecava dvostruku nagradu. Rekao je Uzvišeni: “Vi koji vjerujete (sljedbenici Knjige), Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i dat će vam svjetlo pomoću koga ćete ići, i oprostit će vam, jer Allah prašta i samilostan je?” (Hadid, 28).

Kraj

Prijevod: Muhamed Jusić